

Kleur, compositie en ritme

De textiele ontwerpen van Constant

Constant Nieuwenhuys (1920-2005) is vooral bekend door zijn schilderijen. Het Cobra Museum in Amstelveen en het Gemeentemuseum Den Haag stellen tot september ruimtelijk werk, schilderijen en bijzondere textiele ontwerpen van deze veelzijdige en geëngageerde kunstenaar tentoon.

De tentoonstelling in het Cobra Museum visualiseert de tot nu toe weinig besproken maar cruciale ontwikkeling van de jonge Constant. In de jaren vijftig werd de menselijke omgeving het thematisch middelpunt van zijn werk. Hij zocht naar kunstvormen die een bijdrage zouden leveren aan de wederopbouw van de maatschappij. Een kunst die, zoals hij zei, 'lyrisch in haar midelen en tegelijk sociaal van aard' is. Deze periode was vormend voor zijn verdere kunstenaarschap. Constants artistieke weg is verbonden met beroemde namen en indrukwekkende wapenfeiten: de Cobragroep, kunstenaars als André Volten, architecten als Gerrit Rietveld en Aldo van Eyck en de experimentele filmmaker

Hy Hirsh. Constant representeerde Nederland onder andere op de Biënnale van Venetië en op de werelddtentoonstelling 'Expo 58' in Brussel.

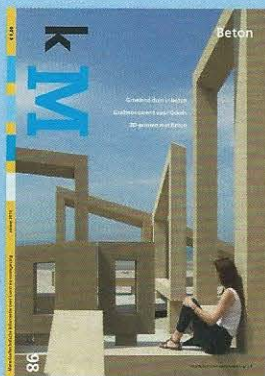
Kleur en ruimte

Het Cobra Museum laat in een unieke opstelling vier grootschalige reconstructies zien van ruimtelijke ontwerpen, waarnaast werk van Constant wordt getoond dat daarmee in verband staat. Eén reconstructie toont het ontwerp van architect Aldo van Eyck voor de tentoonstelling 'Mens en huis' in 1952 in het Stedelijk Museum Amsterdam: *Een ruimte in kleur* (zie kader). Constant schilderde de kamer van 730 bij 730 bij 365 centimeter half blauw, half paars. Op een

wand hing een van zijn schilderijen, op een andere wand waren dichtregels van Lucebert in vermiljoenrode letters aangebracht. Deze kleurkeuze was in die tijd gedurfd en ongewoon. In 1954 werd Constant, toen 33 jaar oud, vervolgens door de 65-jarige Gerrit Rietveld uitgenodigd om diens modelwoning van 48 m² in De Bijenkorf van kleur te voorzien. De reconstructie van dit ontwerp, waarbij deels gebruik is gemaakt van authentiek meubilair, laat zien hoe kleur werd ingezet om de ruimte visueel te vergroten.

Textiele ontwerpen

Naar aanleiding van deze samenwerkingen met architecten en vanwege zijn expertise in kleur,

compositie en ritme kreeg hij ook opdrachten voor textiele ontwerpen. In de stoffen is de hand van de schilder Constant duidelijk herkenbaar: De vloeiende stijl en krachtige kleuren maken deze retrostoffen zeer stijlvol. Ludo van Halem, gastconservator van het Cobra Museum, vertelt: 'Uit correspondentie is bekend dat Constant drie ontwerpen maakte voor de Bijenkorf, die werden geleverd of geproduceerd door Handelsonderneming Van der Rije. Eén ontwerp daarvan is nog bekend en bevindt zich in de collectie van het Stedelijk Museum Amsterdam.'

Productie

‘Daarnaast zijn er veel stofontwerpen van later datum, waarvan niet bekend is of ze een-op-een zijn uitgevoerd,’ vervolgt Van Halen. ‘Stofontwerpen uit de tweede helft van de jaren vijftig werden geproduceerd door Stoomweverij De Nijverheid in Enschede, die ook samenwerkte met andere kunstenaars uit de voormalige Cobragroep. Een aantal van deze stoffen is eveneens opgenomen in de collectie van het Stedelijk. Alle stoffen die we nu kennen zijn industrieel geproduceerd.’

De tentoonstelling 'Constant. Ruimte + Kleur: Van Cobra naar New Babylon' is t/m 25 september te zien in het Cobra Museum in Amstelveen. Zie voor meer informatie *Textiel te zien*.

Voor meer informatie: www.cobra-museum.nl

Tekst: Monika Auch

Beeld: Constant

Constant, *Chilla III* (kledingstof), ongedateerd, uitvoering: Stoomweverij De Nijverheid, katoen: geweven, bedrukt (op rol), 102 x 92,3 cm (collectie Stedelijk Museum Amsterdam, foto: Tom Haartsen, © Constant / Fondation Constant c/o Pictoright Amsterdam 2016).

Constant, *Chilla IV* (kledingstof), 1957, uitvoering:
Stoomweverij De Nijverheid, katoen: geweven, bedrukt (op
rol), 100 x 90 cm (collectie Stedelijk Museum Amsterdam,
foto: Tom Haartsen, © Constant / Fondation Constant c/o
Pictoright Amsterdam 2016).